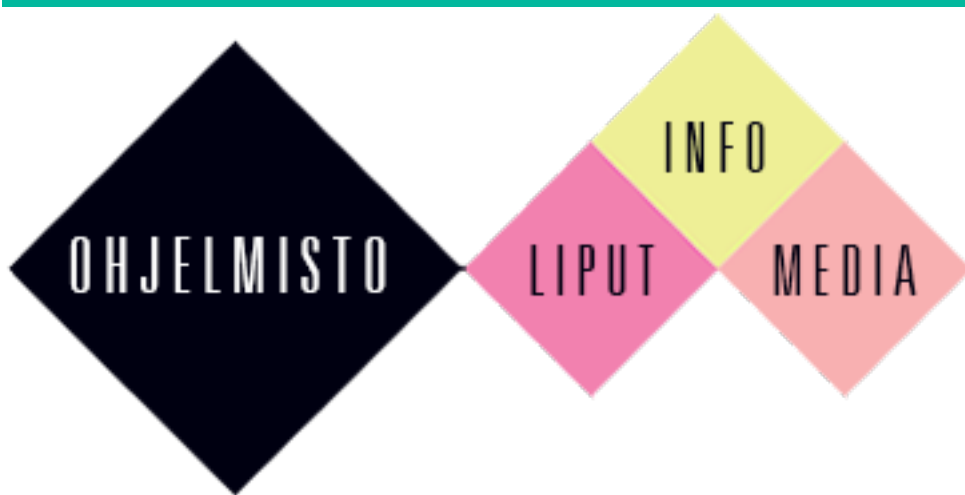

1.—7.8.2016
tampereen TEATTERIKESÄ

tampere
theatre
festival

Transformations: sukupuolen(a) raja

4.7.2016

Transformations: sukupuolen(a) raja

Mikä *Transformations*-esityksessä on erityisen onnistunutta, ohjaaja **Teemu Mäki**?

“Tässä esityksessä pidän eniten sen esittäjistä. He ovat rakastettavia. Ja se, miten avoimesti ja hyvällä huumorintajulla he kertovat ja kehoillaan näyttävät elämästään on minusta mahtavaa. Mitä esityksen onnistumiseen tulee, niin mistä minä tiedän? Olen nähnyt, että jotkut katsomossa ovat olleet esityksestä kyynelsilmin innoissaan. Ja jotkut toiset häipyneet kivikasvoina kesken kaiken pois. Joillekin toimii, toisille ei.”

Transformations on tekijöidensä näköinen esitys. Sama pätee myös toisinpäin, sillä esiintyjät esittävät siinä ensisijassa itseään. Dokumenttiteatterina *Transformations* ammentaa materiaalinsa kokonaisuudessaan todellisuudesta, asiantiedosta ja faktasta. Johtavana teemana on (esittäjilleen hyvin konkreettinen) kysymys siitä, mitä tarkoittaa olla transsukupuolinen heteronormatiivisessa yhteiskunnassa. Pöydällä on myös filosofisempia kysymyksiä identiteetistä ja minuudesta. Mäki on kuitenkin viimeiseen asti vältellyt asiapitoisuuden kääntymistä saarnaksi.

“Useinhan dokkariesitykset ovat kuivakkaita, latteita ja tylsällä tavalla hyvää tarkoittavia ja opettavaisia, vaikka ne voisivat olla aivan erityisen koskettavia. Toivon, että *Transformations* välttää dokkariteatterille tyypilliset riskit ja onnistuu olemaan ei vain

informatiivinen, vaan muillakin tavoilla palkitseva, nautinnollinen esitys. Tähän suuntaan teosta on sorvattu heittämällä mukaan paljon musiikkia, tanssikohtauksia sekä pehmeää että törkeää huumoria.”

Sukupuolesta puhutaan tätä nykyä paljon. Mäki kuitenkin katsoo, että merkittävä osa keskustelusta on liiaksi stereotyyppien ja ymmärtämättömyyden siivittämää, tietyiltä kannalta jopa fiktiivistä. Tämän vuoksi transsukupuolisten näkökulman tuominen esiin on tärkeää.

“Transgender-ihmisten näkökulma sukupuoleen on minusta paras mahdollinen, koska heillä on muita parempi näköalapaikka, josta katsella sukupuolisia käytäntöjä, uskomuksia ja strategioita, sellainen paikka, josta he näkevät ja kokevat sukupuolen sekä omissa nahoissaan että toisaalta ihan ulkopuolisena. *Transformations* esityksessä minulle erityisen antoisaa on ollut nimenomaan mahdollisuus kyseenalaistaa se vallitseva binäärinen sukupuolijako, se jako kahteen, joka vääristää ja latistaa kaikkea inhimillistä keskustelua ja kanssakäymistä.”

Mäki halusi alunperin säilyttää trans-näkökulman niin kokonaisvaltaisena, ettei aluksi edes uskonut omaa panostaan tarpeelliseksi, kun Transforces-aktivistiryhmän **Annu Kempainen** ja **Maru Hietala** ottivat häneen yhteyttä. Kaksikko oli inspiroitunut Mäen valokuvanäyttelystä "Miten olla mies tai nainen?" sekä lukenut häneltä saman aiheisen esseen, minkä johdosta he halusivat hänet mukaan työstämään esitystä.

“Olin imarreltu yhteydenotosta, mutta aluksi minulle oli epäselvää tarvitaanko tässä minua mihinkään. Annun, Marun ja kumppaneiden Transforces-aktivistiporukassa on mukana myös teatteriammattilaisia, joten mikseivät he tee koko proggista omin päin? On hyvä idea tehdä esitys, jossa koko esiintyjäporukka on transgender-tyyppisiä, mutta eikö idea vähän vesity, jos esitystä ohjaamaan värvätään joku cisgender-tavis? Epäilyksistäni huolimatta esitystä kuitenkin ruvettiin tekemään ja ehkä se oli hyvä, tällä kertaa, että tulin hankkeeseen vähän ulkopuolisena, sillä se saattoi auttaa esityksen temaattista laajentamista niin, että päästiin käsittelemään transgender-aiheen lisäksi ja kautta myös yleisinhimillisiä ja yleispoliittisia tasoja.”

Toisille *Transformations* iskee, toisille ei. Mutta kaikkia, joilta jokin sukupuoli löytyy, se silti koskee.

Transformations – otteita maskuliinisuuden sanakirjasta Tullikamarin Pakkahuoneella keskiviikkona 3.8. kello 19.00 ja torstaina 4.8. kello 13.00 (esityskielet suomi ja englanti, tekstitys suomeksi ja englanniksi) – **lue lisää.**

– Jaakko Reinikainen

Tampereen Teatterikesä
Tullikamarin aukio 2
FIN 33100 Tampere
© Tampereen Teatterikesä